

Áldottnak lenni, áldássá lenni

Lekció: Ef 1, 3-14/Textus: 5Móz 28, 1-14

2015. július 5.

Kedves Testvéreim!

Az elmúlt vasárnapokon az istentiszteletről szóló sorozatban lehetünk együtt. Azt mondtuk múlt héten, hogy véget ér a sorozat. Most azt kell mondjam, hogy akad itt még egy ráadás!

Az istentisztelet maga is az áldással végződik, így ma még az istentiszteletről való sorozat utóregzéseként, utóirataként az áldásról lesz szó.

Nem csak úgy általában az áldásról, hanem arról, hogy mit jelent az életünkben Isten áldása, mi lapján tartjuk magunkat áldottnak, mire tanít minket a Biblia az áldásról.

Nem tudom, ki hogy van vele, mit jelent számára az istentisztelet végi áldás? Talán azt, hogy jó, most már biztosan vége van, nem lesz már egy ének sem, semmi más, felállhatunk, vége az alkalomnak. Szép, vagy nem – ugyanaz, vagy mindig más... Az áldás az istentisztelet vége, miután mehet újra minden a maga rendjében.

Nekem lelkészként az áldás az egyik legnehezebb és leginkább megérintő momentum a liturgiában. Túl lehetne egyszerűen lépni rajta, hogy mondok egy áldó Igét és kész- de nem ezt élem meg legtöbbször áldás közben. Sokkal inkább azt, hogy mekkora felelősség egyrészt Isten áldását mondani, továbbadni: komolyan venni, elhinni magamnak is, hogy ez így van, így lehet, Isten így cselekedhet bennetek, közöttetek- és bennem is! Másrészt sokszor nagy aggodás is van bennem, féltés: itt és most itt vagyunk, áldást mondok rátok, de ki tudja, találkozunk-e még így, ebben a formában még? És ez nem egy szentimentális dolog, hanem egészen komoly, hiszen nem tudhatjuk, meddig és hogyan tart az életünk...

Áldást mondunk az istentisztelet végén. A lelkész tovább adja Isten cselekvéséről, ígéretéről, jelenlétéről szóló ígéretet. Az áldás valahol mindig Isten cselekvéséről szól, Isten valóságosságáról, hatalmáról.

És valljuk be, az életünk egy részében aztán ezt tapasztalhatjuk, egy részében pedig nem. Tapasztalhatjuk az erőt, a jelenlétet, máskor pedig egészen magunkra hagyottnak érezhetjük magunkat. Érhetnek olyan helyzetek, amikben felmerül a kérdés: hol vagy Uram, ilyenkor? Ezt jelenti, hogy áldott vagyok...? Nem keresztyénként, Istent keresőként lehet, hogy vágysz az áldásra, vágysz arra a védelemre, amit az áldás jelent.

Az áldásról talán azt gondoljuk sokszor egyébként, hogy az valamilyen garancia, amit Isten ad és ami kötelezi Őt arra, hogy velünk legyen és gondtalan jólétet, egészséget és békét biztosítson a számunkra... a helyzet ennél árnyaltabb.

Nézzünk meg most egy klasszikusnak számító bibliai helyet az áldásokról. Választhattam volna sok más helyet is, hiszen a Biblia sok helyen beszél az áldásról. Nagy általánosságban azt is elmondhatom, hogy van egyfajta „fejlődés” abban, mit jelent az

áldás, hogy árasztja azt Isten a népére- de az biztos, hogy a most felolvasott Ige az egyik alapvető, a szövetségkötéshez kötött áldás ígérete az egyik legfontosabb, legalapvetőbb a témában.

1. Áldás és átok a mózesi törvényben

A) Ha megtartod...

- A mózesi törvényben az áldások és a most fel nem olvasott átkok az Isten és ember közötti szövetségi keretben értelmezhető. A feltételek világosak: ha megtartod a törvényt, ha csak Istent imádod, akkor áldás; ha elpártolsz, akkor átkok jönnek.
- Áldások és átkok itt tulajdonképpen következmények. Az ókori törvénykönyvek végéhez gyakran kapcsoltak ilyen záradékokat, pl. Hamurabbi kódexével is mutat hasonlóságokat ez a rész. Ez a záradék maga is megtalálható egy egyszerűbb formában a Leviticus 26-ban.
- A Deuteronomium, ami valószínűleg a fogság után keletkezett, a mózesi törvények egyfajta újra felfedezése, használja újra az áldások/átkok záradék formáját. Kicsit jobban kiegészítve az átkok sorát, mintegy szigorítva, kiemelve azt- annak fegyelmező erejét.
- A felolvasott áldások a tulajdonképpeni folytatásai az előző rész 11–13 versének, amely szerint a két szomszédos hegyről kell szétkiáltani az áldás és átok ígét. Liturgikus jellegű rész, ami a korabeli istentiszteleten is helyet kaphatott és rendszeresen elhangozhatott. Nagyon szép költői fordulatot, képet tartalmaz- némi hasonlóságot mutatva a bölcsességirodalom (például a Példabeszédek könyvével). Kiemelkedő, hogy az az áldások „rád szállnak” kifejezés az eredetiben így hangzik: elérnek téged. Megszemélyesítve, mint egy metaforaként jelenik itt meg az áldás- mintha személy lenne- akár csak a bölcsesség a Példabeszédekben.
- Érdekes még az is, hogy ha elolvassuk az egész 28. fejezetet, akkor látható, hogy bizonyos összhang van az áldások és átkok között. Az áldás nagyon egyszerűen Isten jelenléte, cselekvése; az átok az Ő hiánya, a kiszolgáltatottság állapota.

B) Város és mező: bármilyen életmód, élettér...

- Még egy érdekes dolog, mielőtt rátérnénk az áldások részletes vizsgálatára: az áldásnak egy fontos jellemzője, hogy miközben a liturgikus térben hangzanak el valószínűleg a legtöbbször meghatározott papi személyek szájából, a szövetséghez kötöttek (bizonyos értelemben „hivatalosak”, mégis megjelenik bennük a szabadság, a tágasság. „Áldott leszel a városban, áldott leszel a mezőn!” hallhattuk, azaz mind városlakóként, mind vándorként, városon kívülként érvényesek lehetnek rád az áldások. Nem életformához, helyhez, kultúrához kötöttek mindazok, amiket itt olvasunk, mert az áldásban van egyfajta határtalanság. Az áldásnak semmi emberi körülmény, forma, állapot nem lehet az akadály- és tegyük hozzá: az átoktól sem védhet meg semmi, ami a szövetség megszegéséhez kapcsolódik.

C) Részleteiben...

- Nézzünk rá, hogy milyen dolgokat sorol fel itt az Ige az áldás elemeiként! Miközben újra és újra visszatér a lényeg az áldás kapcsán (azaz hogy Isten szövetségében, a szövetség megtartásakor érvényes, ahhoz kapcsolódik), láthatunk konkrétumokat! Azt, miben ismerhető fel az áldás. Jelentheti ez azt is, hogy ezt várhatjuk előre- illetve ha megtörtént velünk, megállapíthatjuk: Isten megáldott bennünket.

I. A 3–6 v. **ALAPVETŐ ÉLETFELTÉTELEK: ÉLELEM, EGÉSZSÉG, UTÓDOK** főként a földművelő nép életéhez kapcsolódik, bár az őket érő áldás közvetve érinti a város lakókat is, éppúgy, mint a terméketlenség átka (16–19 v.). Az utóbbit kiegészíti a dögvész, aszály, éhínség fenyegetése, a legfélelmesebb képek rajzával (20–24 v.) Az áldás tartalma, hogy lesz étel, termés, teli kosár és sütőteknő. Lesznek utódok (méhed gyümölcse), lesz egészség, minden, ami kell...

- Érdekes a kifejezés: áldott leszel „Jártodban-keltesben”. Jelent egyrészt ez egy biztonságos létezést, jövés-menést. Egyes írásmagyarázók szerint ugyanakkor az eredeti kifejezés: „jöveteledkor, elmeneteledkor” a születést és a halált jelenti. Isten ezeken is Úr, ebben is veled lesz, a földi élet kereteiben ad garanciát, vezetést, áldást.

II. **ALAPVETŐ ÉLETFELTÉTELEK: BIZTONSÁG:** Az áldások második csoportja az ellenséges népek fölötti győzelmet, a szabadságot ígéri az Úr szent népének (7–10 v.). Ezzel szemben az átok vereséggel fenyeget, amikor holttestek ezrei maradnak a csatamezőn (25–26 v.). A biztonság, az ellenfelektől való védelem Izrael földjén, ami ütközőzónában feküdt, különös jelentőséggel bír!

Az ellenség „7 úton” széled szét, azaz teljesen szétszóródik. nincs hatékony szervezkedés, megfelelő stratégia Isten népe ellen, mert Isten védi őket és szétszórja az ellenséget. Erre tudunk egyébként konkrét bibliai példákat is hozni: hogyan mutatta meg Isten a hatalmát, hogyan szórta szét, vagy semmisítette meg Izrael ellenségeit (pl. Jósáfát háborúja az ammóniakkal...)

III. **AZ ETXRA: JÓLÉT, BŐSÉG.** Az áldások harmadik szakasza a jólétben bővülő életet festi, aminek netovábbja az, hogy a fölöslegből még kölcsönzésre is telik (11–14 v.). Ellentéte az az átok, hogy a természeti csapások következtében ínség következik és a nyomorúságba jutó nép idegen jövevények kölcsönére szorul (38–44 v.).

A „kölcsön adsz” kifejezés a jólét, a hatalom és a függetlenség jele. Isten eláraszt, elhalmoz, és minden rendben lesz.

Ki ne vágya erre, ki ne szeretne így áldott lenni...?

D) De miért is történik mindez?

- Mindez az áldás nem azért van, mert ez a nép „megfogta az Isten lábát.” Azért van mindez, a szövetség, az áldás, hogy megtudja minden nép, hogy az Úr az Isten! A választott nép létének értelme demonstratív: rajtuk mutatja meg Isten a hatalmát! Az Ő feladatuk Istenre mutatni és kiábrázolni azt, milyen az, ha az ember kapcsolata helyre áll Istennel ahhoz képest, amilyen állapotban a bűneset miatt van.

- Isten az Ő „szent népévé”, azaz az Ő saját, legyőzhetetlen népévé tette Izraelt, és ebben a küldetésben szeretne volna őket látni és használni.
- „Az Örökkévaló nevére neveztesz”, azaz az Övé vagy és ő védelemmel vesz körül
- Tudjuk jól, hogy ez ebben a formában nem teljesedhetett ki, mert a nép nem a szövetségben élt. Hosszan, kitartóan nem tudott megmaradni ebben- csak ideig-óráig. Kimondhatjuk, hogy ez az áldás ebben a formában álom maradt – részleteiben valósult csak meg... volt rá példa, de teljesen, tartósan nem valósult meg!

Itt áll előttünk ez a példa, ami részben ma már történelem, egy isteni terv része, ami ebben a formában nem működött.

Ennek ellenére Istennek gondja volt arra, hogy a szövetség megmaradjon, megújította Izrael népével, és az egész világgal. Így teljesedhetett be Jézus Krisztusban és terjedhetett ki mindazokra, akik Őt követik és benne hisznek.

És ma, az istentiszteleten elhangzik az áldás. Úgy, ahogy egykor elhangzott a törvényhez kapcsolódóan, elhangzott az ószövetségi istentiszteleteken, elhangzott a zsinagógákban, a jeruzsálemi templomban, aztán az első keresztyének istentiszteletein is.

Más-más formában, de eljutott hozzánk: Isten meg akar áldani.

Fordítsuk most magunk felé ezt a tényt és két kérdést járjunk még körbe: ***egyrészt hogyan hat az áldás, másrészt mindezek fényében áldottnak érzed-e magad, áldottnak mondhatod-e magadat?***

2. HOGYAN HAT AZ ÁLDÁS?

- Az áldás szó maga azt jelenti: „üdvhozó erő”. Valami Istentől jövő pozitív dolog, ami közvetíti Isten szeretetét, szándékát, lényét.
- Isten az élet, az erő forrása. Őtőle jön tehát minden áldás; minden jó adomány, áldás Tőle jön!
- Ő szuverén Úr, ahogy a Bibliában megismerhetjük Őt. Soha nem érthetjük meg Őt teljesen és fel kell tételeznünk, hogy ez így is marad, amíg élünk! Ezt el kell fogadnunk, miközben ellentmondásokat vélünk felfedezni akár áldások dolgában is Isten ígéretei és az életünk alakulása között.
- Fontos látnunk, hogy az Újszövetségben Jézus tanítványai ezt az „üdvhozó erőt” képviselik a földön, de ők is a szuverén Isten szolgálatában maradnak. Sokan hivatkoznak arra, hogy Jézus felruházta a tanítványait és ők más helyzetben vannak, mint az Ószövetség emberei. Pedig ha igazán megvizsgáljuk, hogy az apostolok is ugyanúgy továbbadják, közvetítik, kérik az áldást és nem birtokolják, nem irányítják azt.
- Az áldás „terjedésének egy nagyon fontos része, hogy a hirdetett Ige által „hat” – Isten igazságának gyümölcse. A felolvasott Ige is a Mózes 5. könyvéből írott Igeként áll előttünk és közvetíti Isten üdv akaratát. Az Igében ott van az áldás. Nem kell semmilyen extra áldásokra szomjazni, hanem olvasni kell, befogdani kell,

követni kell, mert az Ige az áldás, benne van Isten áldó akarata, szava, közvetített üzenete.

- Sajnos gyakran találkozom azzal, hogy keresztyének azt mondják: áldott, aki egészséges, gazdag, folyamatosan prosperál, örül és így tovább. Ezek az emberek nem tudják/akarják egyrészt az egész Szentírást elfogadni (hiszen tele van szenvedő, küzdő, beteg és nem annyira sikeres hívőkkel); másrészt nem fogadják el az élet megtörtségét, ami itt jellemez bennünket. Akkor is, ha Krisztus tanítványai vagyunk...
- Az áldás nem valami varázserő, az átok nem valami vudu varázslás. Tiszta és világos következmény. A gyökerei a természet felettibe nyúlnak, de nem ott léteznek csupán. Nem mondható például, hogy miközben az áldás érdemtelenül lehet az emberé, ne lenne köze az illető személyéhez, odaszánásához, stb.

3. Mindezek fényében: áldottnak tartod-e magadat?

Ha komolyan végiggondoljuk az életünket, akkor meg tudjuk határozni: igazán áldottnak tartjuk-e magunkat, vagy sem? Ez az önmeghatározás nagyon sokban hat ránk és meghatároz minket. Néhány fontos dolgot szeretnék most átadni, amire az Ige tanít minket.

a) Áldott vagyok=? (ha)

- Nagyon sokszor nem úgy vagyunk az áldással, hogy Isten „feltételeivel” küzdünk, vagy azoknak szeretnénk megfelelni, hanem a saját feltételeinkkel, elvárásainkkal találjuk magunkat szembe: áldott leszek majd, ha... is itt folytathatod a sort. Áldott leszek akkor, ha boldognak érzem magam, ha majd meglesz, amit az Ige ígért:
  - Isten fölemel...
  - Lesz méhemnek gyümölcse, ha pedig van, akkor ő is láthatóan áldott lesz...
  - Áldás lesz a házasságomon, végre rendbe jövünk...
  - Nem lesz nélkülözés...
  - Az ellenségeimet Isten tényleg lerendezi...
  - Sikert, áldást, jólétet ad...
  - Én adhatok kölcsön és nem nekem kell kérni...
- Folytathatnám sokáig a sort. Sokan teszik függővé ettől, hogy áldottak-e vagy sem. És igazából ezzel megmaradnak valahol annál a szemléletnél, ami feltételekhez köti az áldást: csak épp nem Isten feltételei, hanem a maguk feltételei kerülnek a középpontba. Ez egy elég világos bálványimádás a Biblia gondolatvilágában.
- A legnagyobb veszélye ennek a fajta gondolkodásnak, hogy az összehasonlítgatáson alapul legtöbbször: másokkal hasonlítgatjuk össze magunkat: ő így megy így él; neki már ez és ez van: milyen áldott Ő, én pedig mennyire nem... ez a gondolkodás nem az Isten útja...

b) Jézusban áldottak vagyunk, és hisszük, hogy ez egy kibontakozó valóság lehet a számunkra...

- HIRDETEM NEKED, hogy igazából Jézusban eltűnt minden „HA”. Isten oldaláról mindenképp. Ő eleget tett a szövetségnek, aki benne hisz, annak örök élete van. Őt kell követnünk, meg lehet térni, vissza lehet fordulni, ha eltértünk.
- Áldottnak lenni leginkább azt jelenti, hogy Benne vagyunk, Benne hiszünk. Ez a valóság, az isteni valóság a látható fölött áll- ez a legvalóságosabb és ez lehet az életünk alapja, kerete. Aki Jézusban van és benne hisz, az a legnagyobb áldás. Ezek után mindegy mi ér, mert minden a javamra szolgálhat!
- Aki Jézusban van, annak az **áldás már nem függ** különböző helyektől, körülményektől (!), sokkal inkább belső viszonyulás, állapot kérdése. Isten részéről elhangzó „kijelentés”, megállapítás az áldás, hogy áldottak vagyunk és ez csakis Jézus Krisztusban értelmezhető a számunkra. **Áldott vagy, mert szövetségben vagy, azaz JÉZUSBAN VAGY!**
- Mindezzel együtt a Biblia szerint MINDEN ÉRHET MINDENKIT. És ez látszólag ellentmondás, de ez a valóság. Egyszerűbb letagadni és megvallani, hogy ez nem igaz. Aztán nagyon fájdalmas a szembesülés: hogy történhetett ez meg velem?

A Biblia emberei tudnak erről:

1. Pl. „Bizony, javamra vált a nagy keserűség. Hiszen megmentettél az enyészet vermétől, és hátad mögé vetted minden vétkeket.” Ézs 38, 17
2. „Jó, ha a férfi már ifjúkorában igát hordoz.” JSir 3, 27
3. „Meztelenül jöttem ki anyám méhéből, meztelenül is megyek el. Az Úr adta, az Úr vette el, áldott legyen az Úr neve!” Jób 1, 21

A legfontosabb kérdés ugyanis nem ez: mi érhet engem, hanem hogy mit kezdek azzal? Aki áldott, annak a javára lesz mindaz, ami éri őt. A hit embere nem szuggerálja magát arra, hogy ő sebezhetetlen, hanem szabaddá lesz élni az életet nem aggódva azért, mi vár rá, hiszen tudhatja, hogy Jézusban minden a javára van és Isten nem feledkezik el róla. A kezében tartja. És mindig ad kiutat, reményt, békességet.

Befejezés

- Isten arra hív minket, hogy benne legyünk, higgyünk Jézusban, engedjük a Szentlelket munkálni és Őt keressük, ne az áldásait hajkurásszuk.
- Arra hív, hogy újítsuk meg vele a kapcsolatunkat, bizalmunkat akkor is, mikor azt érezzük, nem áld meg minket, elfeledkezett rólunk.
- Arra hív, hogy higgyük el, hogy Ő mindenható és képes mindent megadni- a legnagyobb dolgot is: a megnyugvást, a békességet az ellentmondások, küzdelmek és feszültségek idején.
- Arra hív, hogy a végső és legnagyobb áldást, a mennyei örökséget és boldogságot sosem feledjük és ne vágyjunk jobban földi áldásokra...

- És végül arra hív, hogy egymásra áldást mondjunk: áldjuk meg egymást! Az ellenségeinket is! Áldjuk és ne átkozzuk! Mert erre hívott minket, az Ő népét!

Ámen!

(Thoma László)